

5584.

SPRAWOZDANIE DYREKCJI

Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie
z czynności za rok 1908.

złożone na Ogólnem Zgromadzeniu Członków dnia 29. czerwca 1908 r.

Ogólne Zebranie członków — pięćdziesiąte trzecie z rzędu — zagał wiceprezes Towarzystwa, Dr Prof. Konstanty Górski, i po krótkiej przemowie powitalnej wezwał sekretarza do zdania sprawy w imieniu Dyrekcyi z całorocznej pracy oraz osiągniętych przez nią rezultatów. Zwolniony od czytania protokołu poprzedniego Ogólnego Zebrania, jako znanego wszystkim z druku, przedstawił sekretarz bieg całorocznych prac i starań około rozwoju instytucyi oraz dobra sztuki i artystów. Działalność Towarzystwa w roku ubiegłym jest i musi być z natury rzeczy bliźniaczo podobną do jego działalności z lat poprzednich, lecz podobieństwo to nie wyklucza bynajmniej trwałego rozwoju i postępu. Przynajmniej w pewnym kierunku. Obja-
wem jego jest nietyle liczebny wzrost obiektów wystawowych (1817 dzieł t. j. o 517 więcej niż w 1906 roku), ani też wysoki na ogół artystyczny poziom wystaw, to bowiem jest zasługą pol-
skich artystów; nie można również nazwać postępem utrzymanie się w niezmiennej prawie wy-
sokości ogólnej liczby rocznych członków; za to jest nim niewątpliwie fakt, że zwiększenie się
dochodów Towarzystwa o kwotę 2.497 koron miało swe źródło nie w czem innem jeno w pod-
niesieniu się frekwencji zwiedzającej wystawę publiczności. Fakt ten jest na swój sposób zna-
miennym i nader wymownym. Świadczy on, że pół wiekowa działalność Towarzystwa sprawiła
swoje, że mrówcza jego praca zaważyła w kulturalnem życiu naszego społeczeństwa i przemie-
niła u nas sztukę — do niedawna rzecz zbytku — w istotną potrzebę szerokich mas. Wniosek
ten wysnuty z zestawień cyfrowych potwierdzają w całej pełni fakty. W ciągu roku ubiegłego
gościły w salonach Towarzystwa dwie zbiorowe wystawy prac Józefa Chełmońskiego i sp. Prof.
Jana Stanisławskiego. Składające się na nie dzieła znane były wszystkim z wystaw poprzednich
a jednak te właśnie znane utwory ściągaly tłumy widzów. Znaczy to, że wiodła ich tam nie chęć
ujrzenia nowości, jeno pragnienie tych szlachetnych wzruszeń, które płyną z wielokrotnego wpa-
trywania się w dzieło sztuki a to dopiero jest istotnem jej umiłowaniem i dowodem i kultury
artystycznej. W niemniejszym stopniu świadczy o tem spopularyzowanie się retrospektywnych

wystaw dawnego malarstwa podejmowanych w pewnych odstępach czasu przez Prof. Jerzego hr. Mycielskiego. To stałe wzrastające zainteresowanie się miejscowej publiczności do wystaw Towarzystwa pozwala Dyrekcyi tuszyć, że nawet na wypadek podstawowych zmian w organizacyi Towarzystwa, — co nie jest wykluczonem wobec zaniku w całej Europie analogicznych stowarzyszeń opartych na akcyach udziałowych — instytucja nasza znalazłaby dostateczne podstawy materialne do dalszej egzystencji i rozwoju. Na razie niema jeszcze mowy o takich radykalnych zmianach, nie małą też troską Dyrekcyi jest utrzymanie dawnych i pozyskiwanie nowych członków zamiejscowych. Koła te zamiejscowe związane są niestety z instytucją zbyt luźnie, a łącznikiem jest coroczna premia oraz szanse wygrania w dorocznem losowaniu. Obecny kierunek sztuki, który odzwierciedla się i w premiach Towarzystwa, nie trafił jeszcze do przekonania szerokiego ogółu i tem się tłumaczy, że i w tym roku ubyło Towarzystwu kilkudziesięciu członków. Dyrekcyja jednakże ma nadzieję, że zjawisku temu potrafi zapobiedz przez zmianę rodzaju premii. Idąc też za radą życzliwych zawsze i dbałych o dobro instytucyi pp. Korespondentów postanowiła wydać na premję za rok bieżący 1908 okazałe album oprawne w artystyczną okładkę pomysłu Stefana Filipkiewicza zawierające:

St. Wyspiańskiego: Projekt do witrażu „Polonia“ } w druku trójbarwnym.

Jana Stanisławskiego: „Noc księżycowa“ }

J. Chełmońskiego: „Na folwarku“ (z galerii Muz. Narod.) techniką intaglio.

Jana Rubczaka: 1 oryginalną akwafortę „Skałka“, a nadto zaprojektować Ogólnemu *ad hoc* zwołanemu Zebraniu zmiany postanowień statutu, między innemi zmianę § 42 w tym kierunku, aby odbywając losowanie dwa razy w roku, losować nie dzieła sztuki jeno bony na nie, a przez to umożliwić wygrywającym dowolny wybór wygranej w cenie nie niższej od nominalnej wartości bonu.

Wspomniane powyżej zwiększenie się ogólnych dochodów Towarzystwa pozwoliło Dyrekcyi nie tylko opędzić koszty przewidziane budżetem, wyasygnować dyrektorowi Akademii sztuk pięknych 200 Kor. na nagrody dla uczniów za celniejsze prace oraz przełać do funduszu żelaznego kwotę 705 Kor., a temsamem zaokrąglić go do kwoty 2000 Kor., ale nadto przeznaczyć i wydać na zakup dzieł do losowania o 1075 Kor. więcej niż w roku 1906. Celem stworzenia nowego źródła dochodów nie mniej dla reklamy podjęła Dyrekcyja wydawnictwo kart pocztowych o treści zaczerpniętej z dawnych premii. Koszt tego wydawnictwa wyniósł 930 Kor. Do rachunku na rok 1908 przeniesiono kwotę 447 Kor. 74 hal.

Stan funduszy Towarzystwa we wszystkich czterech działach uwidocznia osobne zestawienie, a sprawozdanie Komisyy kontrolującej, — która znalazłszy zgodność bilansu z księgami rachunkowymi i kasą, wniosła przyjęte przez Zgromadzenie absolutoryum dla Dyrekcyi — wykazało, że czysty majątek Towarzystwa wynosi 88.113 Kor. 41 hal. Z kolei członek Komisyy kontrolującej p. Maryan Wiewiórowski, przypomina wnioski Komisyy przedłożone ostatniemu Walnemu Zebraniu. Co do pierwszego z nich, domagającego się wyasygnowania dodatków drożyznianych dla funkcyjnarjuszów Towarzystwa, Dyrekcyja dla braku funduszy nie mogła się do niego przychylić. Drugi dotyczący ściągania kwot wydanych artystom z funduszu pożyczkowego odpadł z natury rzeczy, jako leżący poza kompetencją Komisyy kontrolującej, a unormowany niewzruszalnie odnośnym paragrafem statutu. Co do trzeciego punktu wreszcie, w którym Komisya zarzuca brak formalnego poręczenia Dyrekcyi na pożyczki krótkoterminowe zaciągane

dla zasilenia funduszu obrotowego wyjaśnił sekretarz, że 1° w wystawieniu takich poręczeń zachodzą nieprzewidziane statutem trudności formalne, 2° pożyczki te przechodząc przez księgę kasową nie mogą się usunąć z ewidencji a temsamem prawa osoby pożyczającej mimo braku skryptu dłużnego lub weksla są dostatecznie zagwarantowane. Nadto jest nadzieja, że krótkoterminowe pożyczki od osób prywatnych wkrótce ustaną dzięki zwiększaniu się funduszu żelaznego, z którego według brzmienia § 25. statutu wolno i należy czerpać o ile fundusz obrotowy chwilowego zasilku potrzebuje.

Z kolei rozpatrzono i przedyskutowano projekt budżetu na rok 1908. Na podstawie przeciętnej z trzechletnich przychodów i rozchodów obraca się budżetowy projekt Dyrekcyi w granicach 40.200 K., w czym 11.000 K. przeznaczono na zakup dzieł do losowania. Obrady nad budżetem zakończono uchwaleniem przedłożonego projektu. Przy tej sposobności przypomniał Dr Adolf Sternschuss Dyrekcyi swój wniosek zeszłoroczny zmierzający do tego, aby celem uzyskania większych funduszy na zakup dzieł sztuki poczynić starania o konwersję obecnej pożyczki hipotecznej na dłuższoterminową o mniejszych ratach.

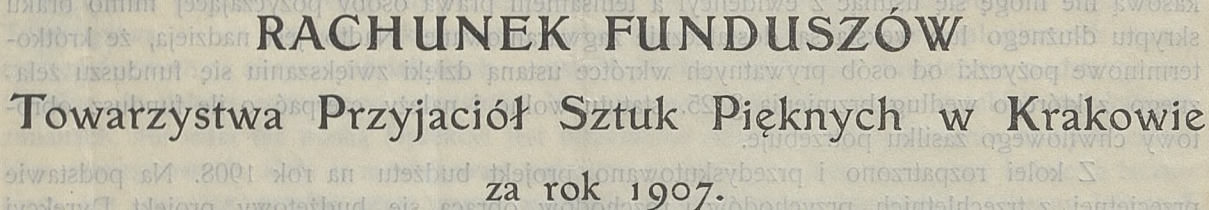
W miejsce ustępujących z Dyrekcyi w miarę starszeństwa wyboru (§ 27 statutu) pp. Józefa Czajkowskiego, Dr. K. Górskiego, Leonarda Lepszego, Jacka Malczewskiego i Dr. Józefa Muczkowskiego wybrano do Dyrekcyi na przeciąg lat trzech pp. Józefa Czajkowskiego, Dr. K. Górskiego, Leonarda Lepszego, Dr. Józefa Muczkowskiego i Włodzimierza Tetmajera. Do Komisji rewizyjnej weszli wybrani przez aklamację dotychczasowi jej członkowie pp. Wacław Cholewicz, Hipolit Filochowski i Maryan Wiewiórowski a na ich zastępców pp. Czesław Kamiński, Tadeusz Butrymowicz i Władysław Leitner.

Ostatni punkt porządku dziennego „zmiana statutu“ dla braku wymaganego statutem kompletu nie mógł być wziętym pod obrady. W charakterze informacji jedynie do przyszłej na ten temat dyskusyi złożył p. Dr Adolf Sternschuss na piśmie treść obrad poufnego zebrania artystów z dnia 21. Marca 1907 roku, na którym zgromadzeni malarze i rzeźbiarze wypowiedzieli swe zdanie o zamierzonej przez Dyrekcyę zmianie § 42. statutu.

Na tem posiedzenie skończono.

Kraków, dnia 29 Czerwca 1908 r.

**Dyrekcya Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych
w Krakowie.**

Przychód.	I. FUNDUSZ OBROTOWY.	Rozchód.
-----------	----------------------	----------

	K.	h.	K.	h.		K.	h.	K.	h.
Pozostałość z roku 1906:					Zakup dzieł do losowania			10720	00
w gotówce	3	93			Nagrody konkursowe			200	00
w aktywach	438	04	441	97	Tantyemy na oddzielne wystawy			2007	29
Za 2447 sztuk biletów rocznych			24959	40	Asekuracja dzieł sztuki	128	30		
Z opłaty za wejście na wystawę			15659	74	" budynku	78	25		
Z opłaty za przechowanie garderoby			1102	00	" służby	146	52	353	00
Różnica w wymianie walut zagranicznych			43	12	Koszta frachtów			2430	00
Komisowe od sprzedanych na wystawie dzieł			1043	75	Oplata cła za dzieła nadeszłe na wystawę	154	48		
Za sprzedane premiowe reprodukcje			1928	92	Oplata cła za premie wysłane za granicę	300	00	454	48
Z różnych źródeł			620	00	Koszta urządzenia wystaw			379	64
Ze sprzedaży wydawnictw Towarzystwa			1013	10	Koszta premii „Stefan Batory“			4150	00
Subwencya stała Sejmu krajowego			1000	00	Koszta rozsyłki premii za granicę			658	22
					Nakład ilustrowanych kart pocztów			930	03
					Portoryja, telegramy i opłata za telefon			761	62
					Stemple do biletów rocznych i kwitów			352	56
					Prowizja korespondentów			1867	68
					Pensye i emerytury wdowie			6540	00
					Oplata do Kasy chorych			58	32
					Liberya dla służby			132	50
					Gratyfikacye noworoczne			73	00
					Amortyzacya i oprocentowanie pożyczki hipotecznej			6475	78
					Procenta od pożyczek krótkoterminow.			285	13
					Koszta utrzymania budynku			2284	10
					Podatki państwowe i gminne			509	10
					Opał			1556	68
					Oświetlenie gazowe			329	96
					Materiały piśmienne i kancelaryjne			231	62
					Prenumerata pism i wydawnictw artystycznych			119	00
					Druki	1231	02		
					Afisze	616	33	1847	35
					Różne koszta: pudła, paki, żelaziwo, najem pomocy i t. p.			406	04
					Przelano do funduszu żelaznego			705	13
					Zaległość u korespondentów za tegoroczne bilety			545	96
					Przeniesiono do rachunku na r. 1908			447	74
			47812	00				47812	00